

Остянтин Чеченя

Дант

різь віки

Київ 2025

УДК 784.2(=161.2)

Чеченя К.

КАНТ крізь віки. Костянтин Чеченя. Київ: Видавець……, 2025. – 72 с.

Посібник видано з метою відродження, популяризації та розвитку цього самобутнього музичного жанру і тому, разом зі старовинними мелодіями, що пройшли випробування часом, представлено твори з елементами стилізації, а також результати творчих пошуків автора.

Видання адресується широкому колу музикантів, ці твори можна виконувати під супровід гітари, лютні, кобзи або бандури, крім того партія акомпанементу являється самодостатньою інструментальною композицією.

ISBN

© Чеченя Костянтин, 2025

КАНТ

крізь віки

Слово «кант» походить від латинського cantus – «спів», «пісня». Це багатоголосна пісня світського чи релігійного змісту. Існує чимало різних визначень канта: духовні канти частіше іменують «псальмами», трапляються назви «вірша-пісня» чи просто «пісня» з визначенням («авторська», «книжна», «силабічна», «штучна»). В український вокальній спадщині пісня і кант тісно зв'язані, нерідко канти переходили в народну традицію і виконувалися як одноголосні пісні, а бувало, що народні пісні співали на три голоси в стилі канта.

Авторитетна дослідниця українського канта Людмила Івченко висловлює думку, що сучасна співана поезія є продовженням давньої традиції. «У сучасних жанрах масової культури функціональним нащадком канта…є рух самодіяльної авторської пісні».

Широковідомі мелодії нерідко мали кілька варіантів із різними текстами. Так, один з найпопулярніших кантів XVII століття «Щиголь тугу має» - яскрава картинка пташиного весілля, зустрічається з іншими словами, такими як «Сизий голубочку», де оспівується кохання, а також з біблійною тематикою - «Шедше тріє цари». Ця мелодія, відома в наукових колах як «поспівка Щигля», має довгу і цікаву історію. Подібні зразки зустрічаються в табулатурах з кінця XVI століття, зокрема у В.Длугорая, М. Мельчевського та в манускрипті «Silva rerum». В Європі у ті часи набуває популярності танець «Бергамаска», назва якого вказує на виникнення в провінції Бергамо. Але широке розповсюдження цієї мелодії в тогочасній Україні може свідчити і про її місцеве походження.

Сьогодні важко довести, що саме «Щиголь» дав крила італійському танцю, а не навпаки, проте не будемо применшувати й українського впливу на загальноєвропейський культуротворчий процес. Бо у XVII столітті тільки в одному університеті Падуї, що також знаходиться на півночі Італії, було більше 2000 українських спудеїв, які залишали слід в культурі країни, де навчалися.

Партесний композитор XVII століття киянин М. Дилецькій в трактаті «Граматика музикальна» свідчить про практику додавання духовних текстів до народних мелодій. Бувало, що й на мелодії духовних

кантів видатних церковних та культурних діячів таких як, Д. Туптало, Т.Щербацький та інших, співали світську поезію. Відома бенкетна пісня «Пийте, браття, попийте» має в основі духовний кант «Єгда од Вавілона…» (Псалом 126) Симеона Полоцького. А після походу козаків і шведів на Варшаву в 1657 році цей мотив поширився в Швеції, зокрема в регіоні Смоланд.

До збірки увійшли твори невідомих українських авторів XVI-XVIII століть Гетьманської доби, а також мелодії Данила Туптала, Тимофія Щербацького, Феофана Прокоповича, Григорія Сковороди і славних українських гетьманів. Іван Мазепа, якому приписують авторство пісні «Ой біда, біда мні, чайці-небозі», писав пісні та виконував їх під власний супровід на торбані, а Богдан Хмельницький, за свідченням пастора К. Гільдербрандта, грав на лютні.

Ці мелодії органічно поєдналися з поезією Юрія Рокитянського, що насичена соковитою мовою, з цікавими сюжетами та природним українським гумором. І це вже не перша наша спільна робота, у травні 2025 році вийшла збірка «Каверзні пісні» з оригінальними текстами і музикою, насиченою вишуканими модуляціями з елементами барокової модальності.

Ще на початку 90-х років минулого століття на музичній презентації монографії «Український кант XVII-XVIII століть», її авторка Людмила Івченко висловила побажання: «…відродити цей жанр у сучасному професійному концертному виконанні і домашньому музикуванні.»

Свідченням того, що давньоукраїнський кант гарно сприймається сучасниками є успішні виступи Ансамблю давньої музики Костянтина Чечені (солістка – незабутня Ніна Матвієнко) і під час наукових конференцій, і в палаці «Україна», а також на гастролях за кордоном. Десятки творів записано в фонди Українського радіо, вийшли музичні фільми, аудіоальбоми і віниловий диск «О, розкошная Венеро!». Захоплення українськими кантами і щире сприйняття їх широкою аудиторією спонукало до подальшої діяльності на ниві популяризації та розвитку давніх музичних традицій.

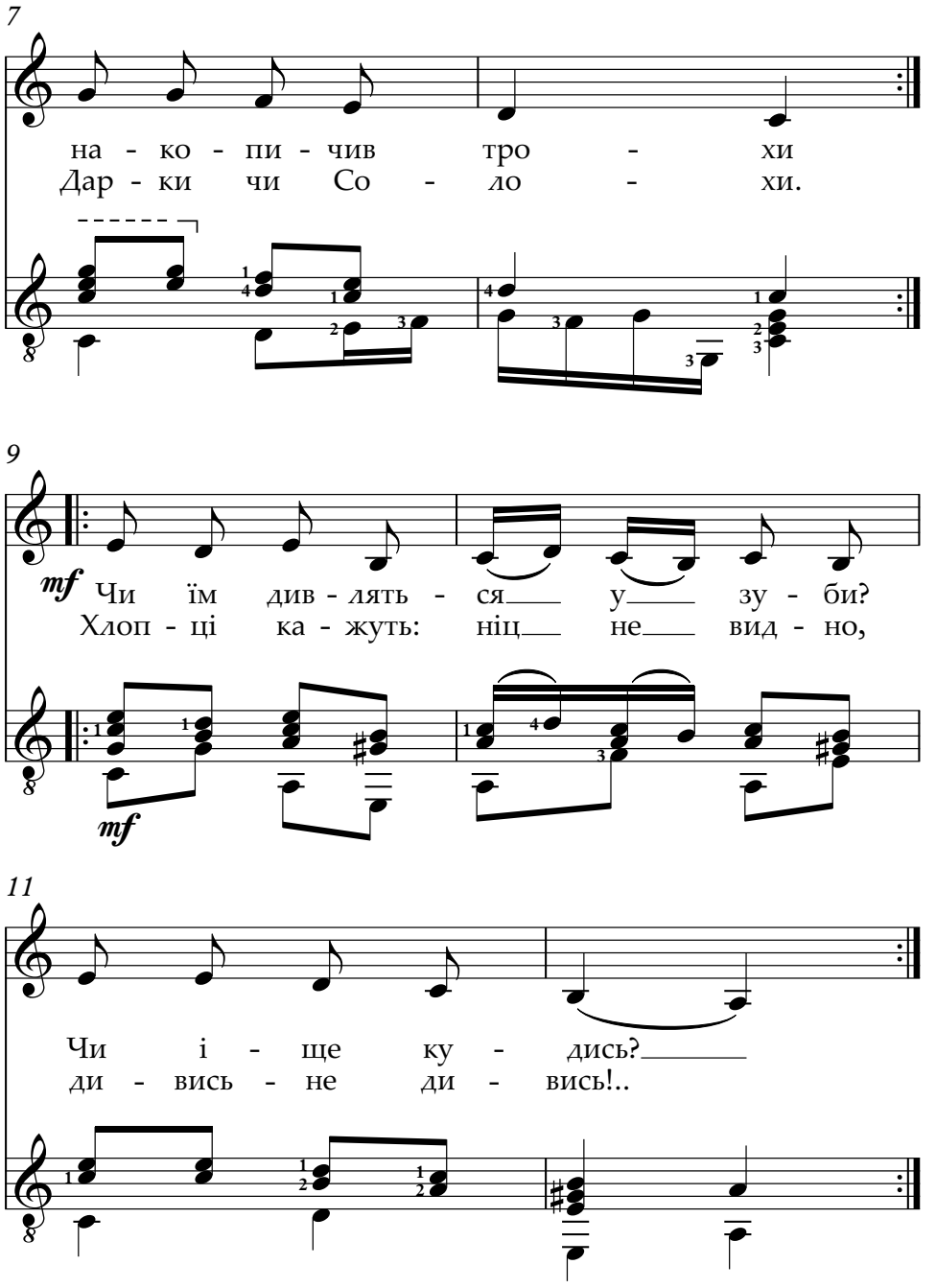
Костянтин ЧЕЧЕНЯ

ЯРМАРОК ДІВОК

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.
Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

7
на - ко - пи - чив тро - хи
Дар - ки чи Со - ло - хи.
9
mf
Чи їм див - лять - ся у зу - би?
Хлоп - ці ка - жуть: ніц не вид - но,
mf
11
Чи і - ще ку - дись?
ди - вись - не ди - вись!..

Ярмарок дівок

От скажіть-но мені, діду,
Ви були в Полтаві,
Чи там справді у неділю
Дівок продавали?

Я три роки увихався,
Накопичив трохи
Грошиків на куплю жінки -
Дарки чи Солохи.

Чи їм дивляться у зуби?
Чи іще кудись?
Хлопці кажуть: ніц не видно,
Дивись - не дивись!..

Чи ведуть їх на аркані?
Шкварять батогом?
Чи стають вони від цього
Благосні кругом?

Ще мені потрібна дівка
Сильна, працьовита,
Щоб донесла дві коновки
Свиням до корита,

Щоб казки оповідала
Чарівні малечі
І мені завжди казала
Тільки файні речі.

"Дивен Божий світ, хлопаче,
Як у нім ти є!..
Чом не всім Господь могутній
Розуму дає?

Це вони з нас обирають,
Зирять у капшук!
Де ти бачив, щоби цуцик
Вибирав із сук?..

І тобі - чи через стому? -
Ярмарок наснився.
Ти засватай зизу Ксеню,
Може, й оженився б!.."

ДВІ ПРАВДИ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.
Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

ДВІ ПРАВДИ

Кривда грішним світом править, наче та цариця.
Панська правда в ямі стогне, кривдина сестриця.

Плаче хитра у темниці, не дасть собі ради.
Її тіло миші точуть, обвивають гади.

Не до всіх людей ця правда була справедлива,
Порівну не всім давала питного і млива.

Як на все є воля Божа, воля небайдужна,
Ось цю правду й покарала кривдонька услужна.

Та є інша правда - людська, правда без'язика.
Хто за неї заступився, отой горе мика,

Той страждає повсякчасно, як її боронить,
Та радіє, що неправду глибоко хоронить!

І ця правдонька тихенька - правда безперечна,
Бо не кривдина сестра правда доконечна.

Апокаліпсіс - не правда, як правди немає.
Правда Божа чесним людям жить не заважає!

НОТАЦІЙНІ КОЛОМИЙКИ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVI-XVII ст.
Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Нотаційні коломийки

Хто боргів не повертає,
Бо нічим сплатити,
Хай не буде їсти хліба
І водиці пити!

Хто оманить за оману,
Той Бога розлютить,
І його за це паскудство
Не пробачать люди.

Хто другим не пробачає,
А сам таке робить,
Наче жито під дощами,
Ляже від хвороби!

Хтось чужу поцупив свитку,
Що купив - божиться;
Стане свитка диким звіром -
Хай того боїться!

Він цілує іншу кралю,
Забув про дружину...
От обі кийки зламають
Об падлючу спину!

Може, трапилась дружина
Хитра та ледаща?
Не жалкуй, як чортенята
Її в пекло стащать.

А хто людям щиро служить,
Радіє від Бога,
Хай того минає лихо
І обходить погань!

ХТО ВОНА?

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.
Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Хто вона?

В очі дивишся мені,
Наче за завісу:
"Чи не стрінув я кого,
Як ішов із лісу?"

Верещиш і не даєш
Мовити ні слова.
Серце вирвати моє
Ти як стій готова!

"Хто вона і як на смак,
Із якого тіста?
Чи вона, як ми, сільська,
Чи лахудра з міста?"

І заходишся плачем,
Рониш часті сльози -
Ось чому в нас у дворі
Лізуть верболози...

Ніж давать тобі, дружино,
Відповідь нещиру,
Побіжу мерщій до стогу,
Де забув сокиру...

НЕ ЛЮБИЛА

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.
Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Не *любила*

Не *любила*, не *любила*,
Знаю, знаю я!
Як повірив, як повірив
Співу солов'я?..

Обдурили, обдурили
Дурня соловʼї.
І не ці ти цілувала,
Не вуста мої.

Певно, певно, сон наснився
І приніс, приніс
Простирадла мокрі-мокрі
Од сліз, сліз, сліз, сліз...

МАРТИНІ ДОВГІ КОСИ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.

Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Мартині довгі коси

Ох, нікуди не тіка, звідки б не взялося,
Лихо чорне, лихо довге, що в Марти волосся.

Причаїлись змії тлусті під її чіпцем,
Біди міцно оплітають, жруть мене живцем.

Як зустрілись біля верб, дівка зчарувала.
Як посіли ми близенько, коси розплітала.

Добре відала жебрачка, що я - з бідняків,
Що не маю копійчини, не знайшов скарбів.

Я кажу: "Навіщо нам годувати вошi?
Краще буде не вінчатись, ніж шукати гроші!"

Каже Марта: "То не діло, бовдуре, мовчи.
Будуть гроші на корову, доста, не бурчи!

Зріжу коси розсипні пану на перуку -
Підуть з ними нужа й парші на товсту тварюку!"

НАТАЛКА

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.
Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Наталка

Сходив в небі молодик - точили сокири.
Ой, поллється свіжа кров на вражі мундири!

Пан маєток гойний має, мов у фараона,
Легкодуха в нього варта, вутла охорона.

Зажирілий той баран, тлуста в нього ярка.
Заклинає пані нас: "Молода ще Варка!.."

- Ах ти, виряджена суко, нам не треба бранка!
Нам потрібна інша дівка, ваша полонянка!

- Можем вас "препроводить" до її могили,
Бо сконала із тоски, вчора й хоронили.

Норовлива була дівка, то й сиділа в ямі.
Ніц з такою не поробиш, "посудите сами"...

- Мов молодшая сестра, нам була Наталка!
Оком пошукали дуб, черкає запалка...

Висять троє на гілляці, маєток палає -
І ніхто не пожалкує, ніхто не згадає.

Йшли у Канів суходолом, вертались водою,
Взяли братчики Наталку... мертву із собою.

ГРОНА КОХАННЯ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.
Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Грона кохання

Гнулась і хилилася калина:
"Ох, у чім я, бідолашна, винна?"
І без вітру гнулась, без любові:
"Я - неначе зіронька у схові!

Дуб старий гнітить мене у тіні
І не зна, як догождать дружині.
Бачу я соколика в блакиті,
Плачу я по воленьці щомиті".

Сокіл запитав зіркий у неї:
"Хочеш поширять зі мною в небі?
Ти побачиш, люба, з височіні,
Що нема невільних в Україні!"

"Ой, мені, калині, не злетіти!
Дуб чатує мої довгі віти.
Переплів корінням мертвим жили,
Через нього світ мені не милий!

Соколе, до тебе серцем лину.
На зажурену злети калину!
Ох, гіркі мого кохання грона,
Я - твоя калинонька червона!"

ЧИ ВІДМОВИШ БАГАЧЕВІ?

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.
Гармонізація і обробка
Костянтина Чечені

Чи відмовиш багачеві?

Як розлука, то зі мною,
Як любов - без мене!
Сонце не палке зимою,
Древо не зелене.

Що за втіха з того льоду? -
Сковує він душу.
"Не ховай від мене вроду", -
Я благати мушу!

Нащо граєш з парубками,
Котиш на санчатах?
Маєш ти ходить садами
У розкішних шатах.

В мене глабці є та коник
Вороної масті.
Я - маєтний твій поклонник,
Не зостав в нещасті.

Закіль ходиш з хорогвами
Чи пієш щедрівку,
Розмишляю із братами,
Як оговтать дівку.

Кралю, годі гордувати.
Ти не знаєш, звідки
Батько взяв тобі дукати, -
Є тому два свідки.

Як дізнаєш про отцеві
Позики та рати,
Не відмовиш багачеві
Тебе покохати!..

ЧУЖЕ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.
Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Чуже

Це чужа краса природна.
Тож єдине, що ти можеш, -
Екзотичною назвати
На лілеї алергію.

Це дзвінке чужинське місто,
Де хворіють і страждають,
Нарікти земним Едемом
Можеш, але це безглуздо.

Це стара азійська віра -
Їх багато на планеті.
І єдине, що ти можеш, -
Сліпо вірити в колишнє.

І в чужій жіночій вроді
Те єдине, що ти хочеш, -
Милість бачити вселенську.
І це добре, і це можна!

ХЛІБОДАРИ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.
Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Хліборобари

Лити олію, дивитись на струмінь;
Борошно сипать, не зводячи духу...
Сонце високе, бездонні води
Будуть довіку, і вітри не вщухнуть!

Буде і соняшник, буде і жито!
Ми нагодуємо землю собою.
Буде все добре, тримайтесь разом...
Першій пішов у імлу перегною!

Хтось невмирущий, хто не їсть хліба,
Дивиться зверху і тішиться з себе:
"Як я замислив, так і колує,
Серце не б'ється за межами ребер..."

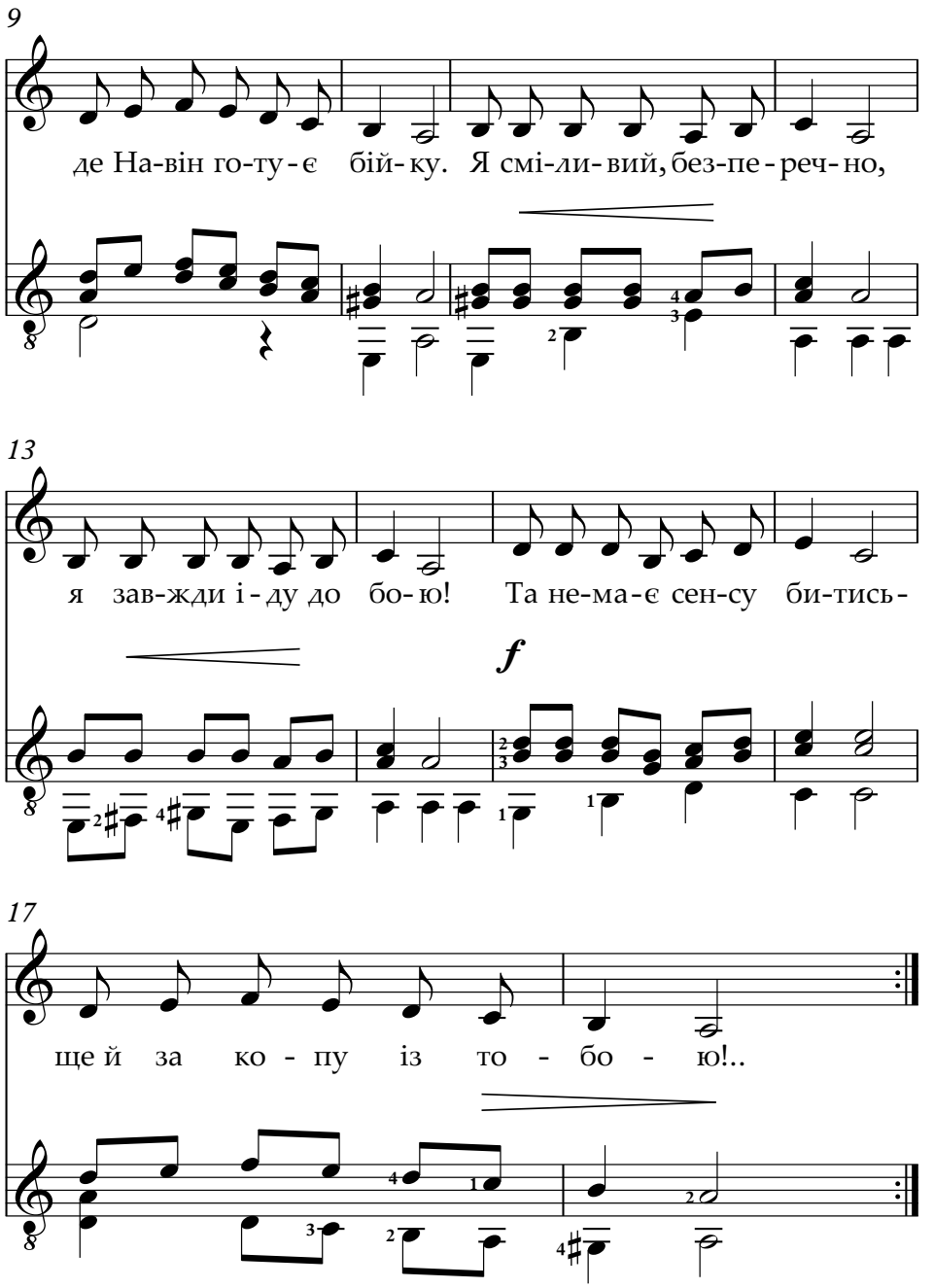
ГИРСТИ - ГИРСТИ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Симеона Полоцького
(1629-1680)

Обробка Костянтина Чечені

9
де На-він го-ту-є бій-ку. Я смі-ли-вий, без-пе-реч-но,
13
я зав-жди і-ду до бо-ю! Та не-ма-є сен-су би-тись-
f
17
ще й за ко-пу із то-бо-ю!..

Гирсти-гирсти

Гирсти-гирсти, слухай-слухай,
Відвези-но за копійку
Якподалі, з Ханаану,
Де Навін готує бійку.

Я сміливий, безперечно,
Я завжди іду до бою!
Та немає сенсу битись -
Ще й за копу із тобою!..

Маю меч, та монтировка
Є вагомим аргументом,
Щоб я краще попитався
В вантажівки із цементом!

Дядьку, чи везете цвяшків?
Та візьміть мене з собою -
Буду хитрий майструвати
Той Ковчег із сивим Ноєм!

Чим намащені дверцята?
В кузові три тонни гною?
Wszystko jedno - oby dalej!
Тож візьміть мене з собою!..

ХОВАНКИ ЗІ СКОВОРОДОЮ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Григорія Сковороди

Гармонізація і обробка

Костянтина Чечені

17
21
♩=108
Як по - ба - чу - від - вер - ну - ся.
mf
25
У ві сні йо - му на - сню - ся,
29
1.2.
f сам страш - ний, що Ба - сав - рюк!

Хованки зі Сковородою

Я шукав і не знаходив,
Раз по раз його обходив,
Як ловив - як стій губив.

Чи на втіху, чи на згубу
Запальному правдолюбу
В хованки із ним я грав.

Як побачу - відвернуся.
Уві сні йому наснюся,
Сам страшний, що Басаврюк!

Він - у Харків, я - в Полтаву
Ніс його вселенську славу
Одинця і віршаря.

Не спинялась душа чиста
Філозофа і флейтиста,
Біблія свята - із ним.

Я шептів: "Ти не здавайся,
До кінця зі мною грайся
І божественно співай!"

Ще й майстерно прикидався,
Що я з сили вибивався,
Костур свій щораз ламав.

Я пішов до хати спати,
Він - могилоньку копати,
Викопав - сховавсь...

ОБЛУДНІ ОЧІ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Григорія Сковороди
(1722-1794)

Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Облудні очі

Чи справді тільки очі винуваті,
Як їх ховаєш глибше, ніж учора?
Мовчиш... Твоє мовчання голосніше
За ревний хор за спиною актора.

Я знаю із трагедій непомильних,
Що небожителі лукавіші за тлінних.
Корюсь! Удам, що ти - богиня,
Струна незрима, співна, мандоліни.

Дерева мають почуття та очі,
В них пам'яті та голосу немає.
Із ким моя Венера милувалась,
Тополю біля ставу не спитаєш.

І посміхалась щиро й цілувалась -
Іще тремтять твої вуста, зрадлива!
Виниш дарма його, сусіди кажуть,
В очах гнійних, у макових наривах...

ТРИ, ЧОТИРИ...

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Івана Мазепи
(1639-1709)

Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Три, чотири...

У нещастя три підкови,
Четверта - щаслива.
Була б кругла - не лежала б,
Колом би котилась...

А у тебе подруг троє -
Усі незамужні.
Поділили ті підкови,
З ними - і нужду.

Подивися на собаку -
Знову шкутильгає,
На четверту, на підкову
Стала попід гаєм.

Тричі, тричі, тричі молот
Гатить по підкові,
Щоб усі були веселі,
Добрі та здорові!

ВІДУЧОРА

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Димитрія Туптала
(1651-1709)

Обробка Костянтина Чечені

Відучора

Відучора я не бачу
Тіні чорної на стелі,
Що тяжіла наді мною,
Над моєю головою.

Відучора заховався
Той, хто визирав зі шпарок,
Реготом хотів злякати,
Як і біси біля хати...

Та чи легше мені стало?
Чи я дихаю свобідно
Без ярма перестороги,
Як без пут лишились ноги?

Відучора я не бачу,
Відучора лише чую:
Інше гатить щось у стіну -
І воно не знає спину!

ЧОМУ НЕ Я?

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Данила Туптала
(1651-1709)

Обробка Костянтина Чечені

Чому не я?

Серед прикростей земних, серед лих нещадних
Не мина брудних бродяг і мужів порядних
Безодвітная любов, пристрасть божевільна,
Що примушує страждать, наче смерть повільна.

"Чом не я? Чому не люб?" - в неї не спитати.
Крижана, тебе вовік не захоче знати.
Серце інше покохать ти не приневолиш.
Що ж робить, як і своє ти забуть не вмолиш!

Не побачиш, бо сліпа та любов проклята,
Що онака зазира у твої дверцята.
І вона конає теж, що тобі не мила,
І не може улетіть, горлиця безкрила!

Віршаря свята напасть вічно надихає,
Про горьовану любов пісню він складає.
І на цьому світ стоїть і буде стояти:
Ти не можеш не кохать, не можеш кохати!

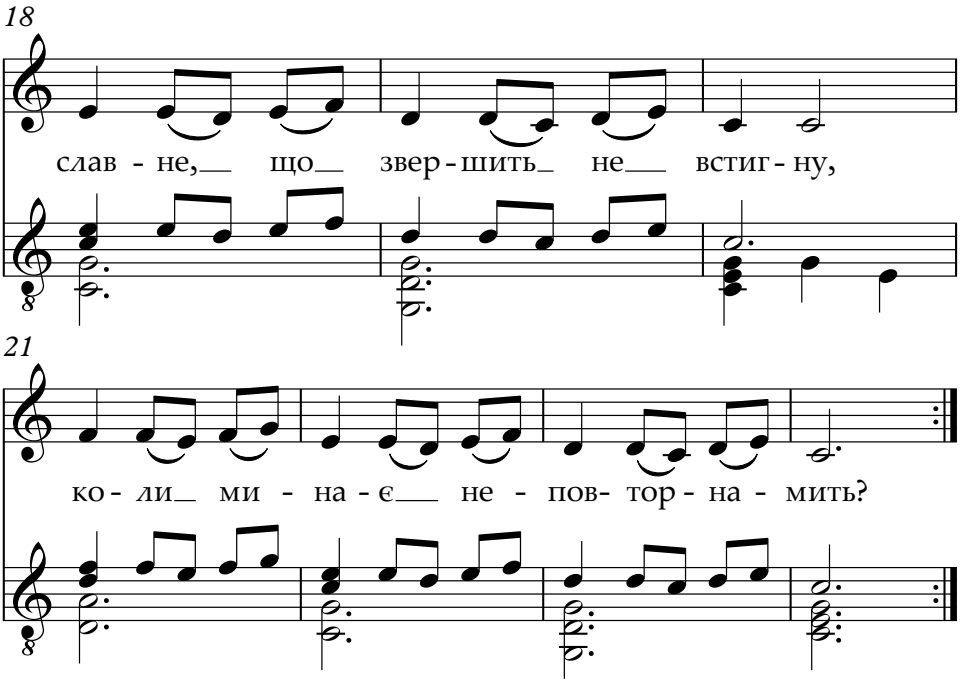
ЗГАДАТИ ВСЕ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Феофана Прокоповича
(1681-1736)

Обробка Костянтина Чечені

Згадати все

Я не роблю того, що щохвилини
Зробити можна. Як би не робить
Ще й інше, славне, що звершить не встигну,
Коли минає неповторна мить?

Немарно, марно - нащо сумніватись?
І все ж я сумнівався без жалю,
Чи та, кого ще не любив у мріях,
Вже знає, що її я полюблю.

Постати кимось, ким ще не бувалось...
Коли ще я - ніхто, як кимось побував?
Я щось нове відчув, як доторкнувся
До того, що було... Від роздумів позбав,

Великий Боже!.. Дух непам'ятливий -
Він забуває все, та іншого нема...
Колись забудусь, як дійду до краю,
І знов зчиню, дурний, те, з чого починав!

ЗНЕМОЖЕНА ДОЛЯ

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Тимофія Щербацького
(1698-1767)

Обробка Костянтина Чечені

Знеможена доля

Долю не перехитриш,
Не перемудруєш,
Щулиш око на Париж,
До Лубен мандруєш.

Наставляє на пуття,
Може, й не обдурить, -
Дяк який, таке й вчиття,
Вип'є - шурубурить.

Випав жереб нелегкий?
Та хоча б то випав!
Жив погано - добре гний,
Досить ти понипав!

У судьби один пестій -
Хто нещадну пестить.
Суперечить їй не смій -
Заплює, збезчестить.

З долею мені щастить,
Краще й не велося -
Стомлена в обіймах спить...
Чи мені здалося?

КОЛИ МІСЯЦЬ УПОВНІ

Слова Юрія Рокитянського Музика Костянтина Чечені

10
f
з на - дій! Ба - чить у ме - ні пот - во - ру,
13
по - ро - щить:"Ей, пріч зі дво - ру! Хто б не був ти,
16
вов - ку - ла - че, по то - бі со - ки - ра пла - че!
19
mf
mp

Коли місяць уповні

І на що я сподіваюсь? Як сподобатися їй?
Поцілунок у пітьмі - найсміливіша з надій!
Бачить у мені потвору, порощить: "Ей, пріч зі двору!
Хто б не був ти, вовкулаче, по тобі сокира плаче!"

Місяць круглий в небі сяє... Ти не бійся, не вкушу!
Чи то солодко кохать - запитай сестру старшу!
Бо ж вона те знає добре, має серденько хоробре,
Дитинча несе у лоні - в нього віченьки червоні...

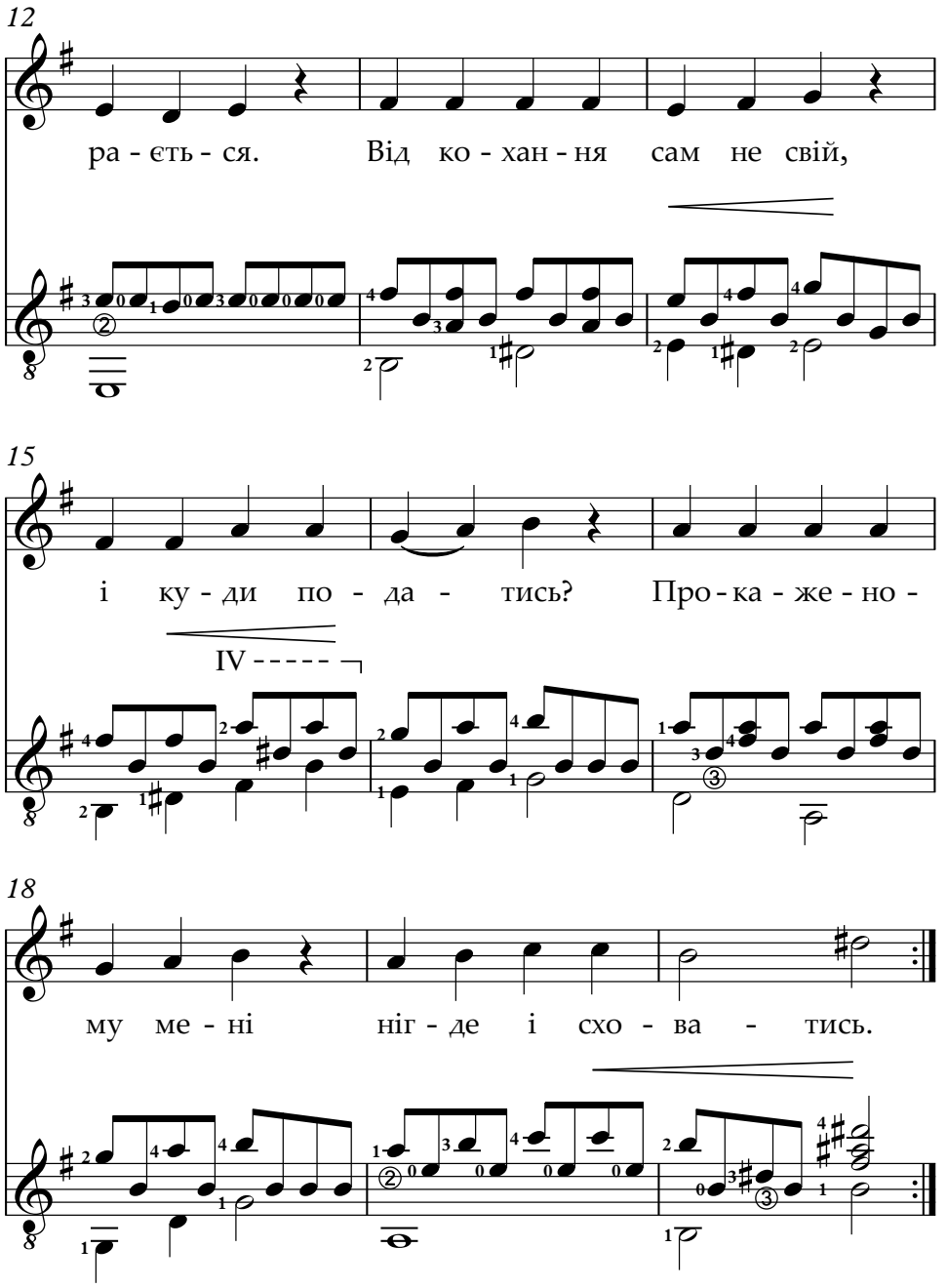
Бачиш, ген над комишами іскри жовті, віє дим?
Помолися, щоб Івась до села вернувсь живим...
Завітав хлопак до віли, тая каже: "Нумо. вмілий!
Обів'ю тебе волоссям, щоби довго не жилося!"

Чуєш голоси з левади? - Вдовку пестує лизун...
Ніч така, що і мерці повискакують із трун.
Хочу я з тобою миру - долу поклади сокиру!
Стрімголов біжим до гаю, там тебе я покохаю!

БАТРАЦЬКА

Слова Юрія Рокитянського Музика Костянтина Чечені

12
ра - єть - ся. Від ко - хан - ня сам не свій,
15
і ку - ди по - да - тись? Про - ка - же - но -
IV - - - - -
18
му ме - ні ніг - де і схо - ва - тись.

Батрацька

Світ неначе іншим став і мене чужається.
Дівчина сказала "ні" і мене цурається.

Від кохання сам не свій, і куди податись?
Прокаженому мені нігде і сховатись.

Люди кажуть: "Все мине, і водиці - литися..."
Так зима лютує люта - чи під лід подітися?

Люди кажуть: "Світ стоїть, тільки листя пада..."
Хай там як, не можу жить, як мені не рада!

Май я хату і волів - дівка б не відмовила.
Як казав їй про любов, мене лихословила.

Може дука їй щодня злато дарувати.
А як вік ти бідував - де копійку взяти?

Уродився у хлівці - все життя і микайся.
В наймах, наче у ярмі, смикайся - не смикайся.

Каже мудрий дід Івась: "Годі тобі мріять!
Хочеш, синку, щось пожать, треба знову сіять!

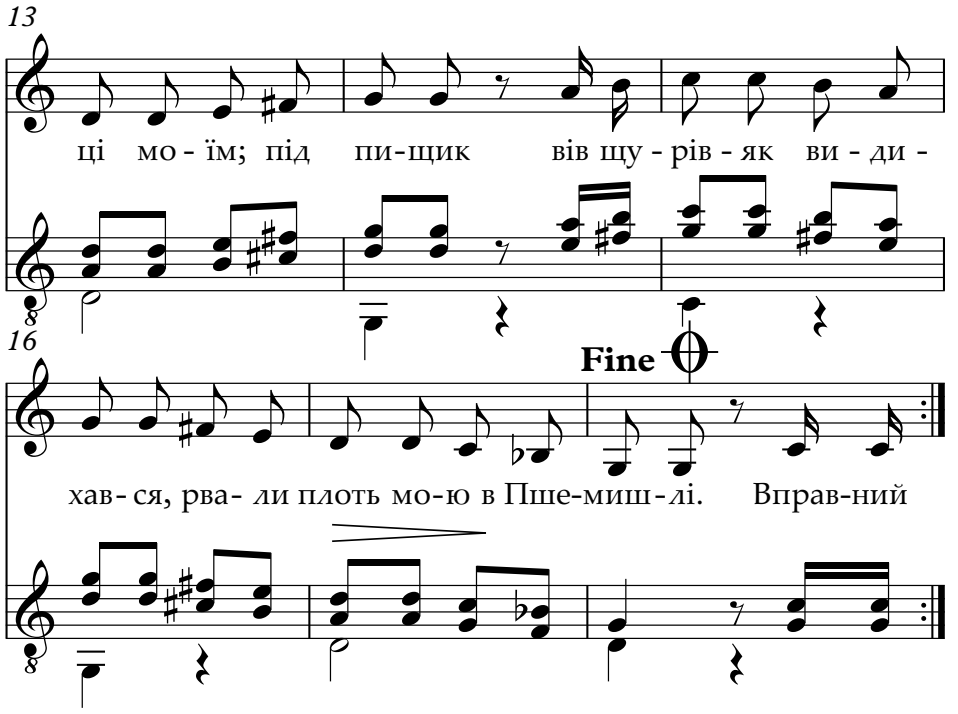
Подивись навкіл, дурний, годі єдну бачити!
Сироту візьми собі - будете батрачити!"

ДЯК

Слова Юрія Рокитянського

Музика Костянтина Чечені

Дяк

Пане лікарю, що скажеш?
Подивись на чорну шию,
Оці цятки від укусу, -
Мабуть, я вже скаженію?

Пиворізні грубі шрами
На лиці моїм; під пищик
Вів щурів - як видихався,
Рвали плоть мою в Пшемишлі.

Вправний лікарю, ти бачив,
Кров'ю бризже сопілчина?
Я біжав із міста Лева
З кажанами над плечима.

Мишаку я мав мішочок -
Нечисть годував з долоні.
Чи від вітру, чи від жалю
Сльози витирав в Болоні.

Із портретом Парацельса
Годі - і не розлучався!
Чи підсяду до славетних?
Чи коротка їхня лава?

Лікарю блідий, що скажеш?
Чи вуста звело навіки?
Грішний світ я позбавляю
Від потвор та чоловіків!

ЦЕЙ МОТИВ

Слова Юрія Рокитянського Музика Костянтина Чечені

Цей мотив

Чи знайшов, кого шукав?
Чи гукав, коли блукав
По стерні? Серед отав
Чи ти чув оцей мотив?

Чи знайшла, кого шукала?
Загубилась, як блукала?
І в садах, де побувала,
Чи ти чула цей мотив?

Іншого когось шукали,
Як зійшлися - не злякались.
Там де урвища і скали,
Там лунав оцей мотив.

Я співав - мені все мало!
На горі співав, і сталось,
Що, луна як не шахрала,
Вас з'єднав оцей мотив.

ТОМЛИВИЙ КІНЕЦЬ СВІТУ

Слова Юрія Рокитянського Музика Костянтина Чечені

Томливий кінець світу

Скаламутились дзеркальні води, -
Чи то в них дивилася красуня?
Позабуті радощі й невзгоди,
Не чекає від пісень відлуння.

І зав'яла учорашня ружа
У косі, що від роси зважніла.
Погляди криві - до них байдужа,
Як свого не відчуває тіла.

Звабника жаданого й спокусу
Вишні осипали пелюстками.
Вся тремтить, немов від землетрусу,
І летить - безодня під ногами.

Голоси у голові шепочуть:
"На коханням кровку розігріту
Цноту проміняла ти дівочу.
Це кінець, кінець томливий світу..."

КОРАЛІ

Слова Юрія РОКИТЯНСЬКОГО Музика Костянтина ЧЕЧЕНІ

Коралі

Що я міг? - Міг не займати,
Та займати я не міг.
Озирнулась і пробігла
Мимо мене з усіх ніг.

Ось і знов ти пролітаєш,
Зупинити я не вмів...
Ти - єдина і бажана,
Ти - дівчина з моїх снів!

Стала і стоїш напроти,
Подивитись я не смів...
Ти взяла мене за руку,
Я тебе кудись повів.

- Ти мене кохаєш, - кажеш, -
Просто звагу десь подів.
- Так, кохаю, добре знаю!
Чую серця радий спів!

- Так, займи мене, - шепочеш, -
Лиш намисто принеси...
- Я знайду тобі коралі
Незрівнянної краси!

КОТКО-СОЛДАТ

Слова Юрія Рокитянського Музика Костянтина Чечені

Котко-солдат

- Чом ти пташечку біленьку не схопила?
Як сама ти не літаєш - з'їла б крила!
Нещаслива моя киця, нещаслива,
Чом полишила тебе природна сила?

Чи то з милості великої чи злості
Залишила білій пташці її кості?
І страждаєш, моя киця, невесела,
Наче в тебе хвіст та вушка у корості.

- Чом мені не горювать, не сумувати,
Як котка мого забрали у солдати?..
У жовніри взяли - мені не вертають,
Як про теє провіщала добра мати...

Я залишу білу пташечку живою,
Напою спрагливу з долоні водою...
Може, стане голосно вона співати,
Може, буде бідувати ізі мною.

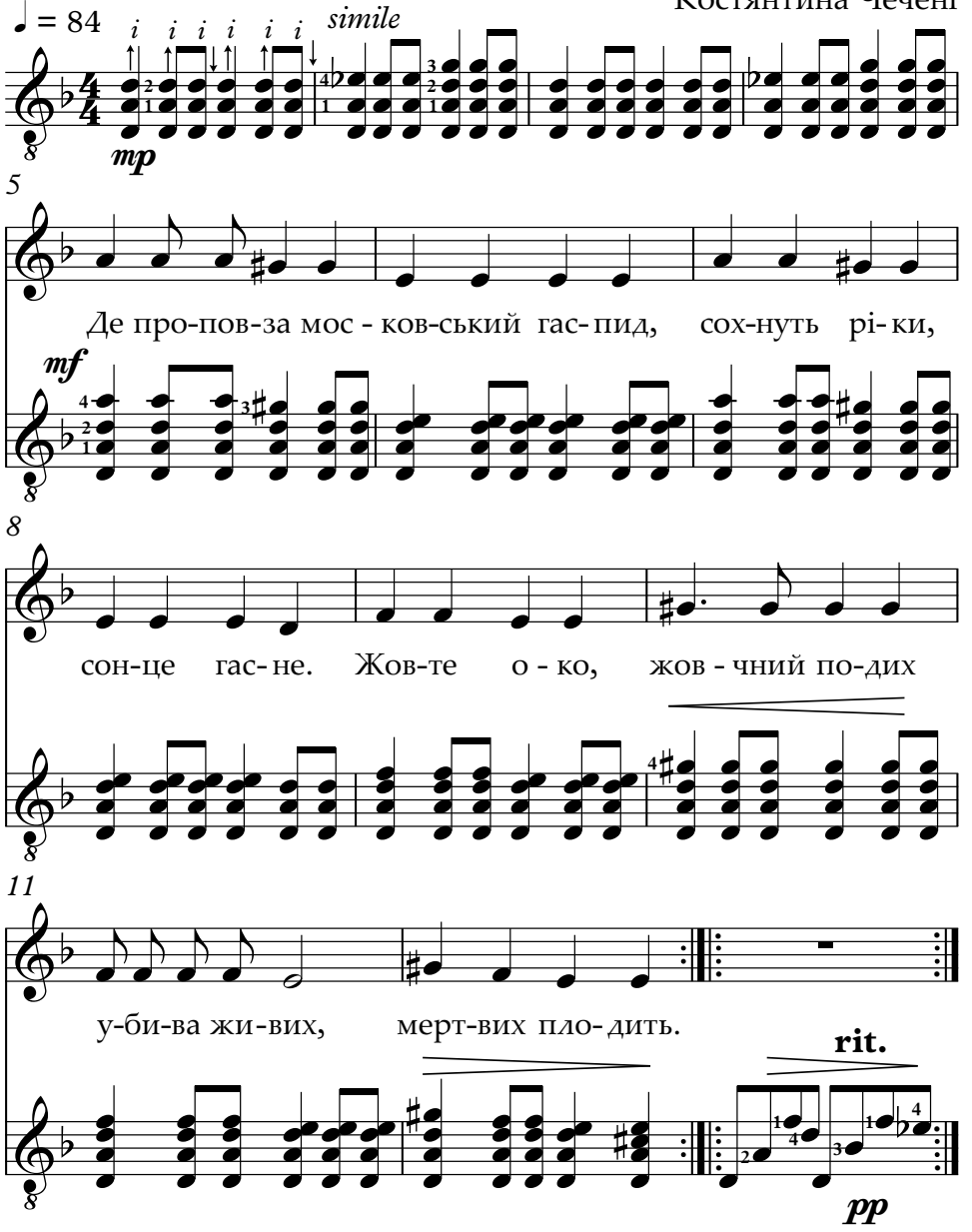
Чи пташину вільну відпущу на волю,
Сповістить сестрицям про кошечу долю.
Хай посланниця літає білокрила,
Хай розвіє з мого серця трохи болю.

Чи до мене повернеться сірим ранком,
І, що бачила, розкаже, із світанком:
"Ген розкинув рученьки хтось у вітанні,
Чи то височіє хрест понад Іванком?.."

МОСКОВСЬКИЙ ГАСПИД

Слова Юрія Рокитянського

Музика Юрія Рокитянського
Костянтина Чечені

МОСКОВСЬКИЙ ГАСПИД

Де проповза московський гаспид,
Сохнуть ріки, сонце гасне.
Жовте око, жовчний подих
Убива живих, мертвих плодить.

Коли все погано, чую про добре,
Ніяковію від погляду кобри.
Коли все чудово - буде погано,
Та ж сама кобра - тепер із ногами.

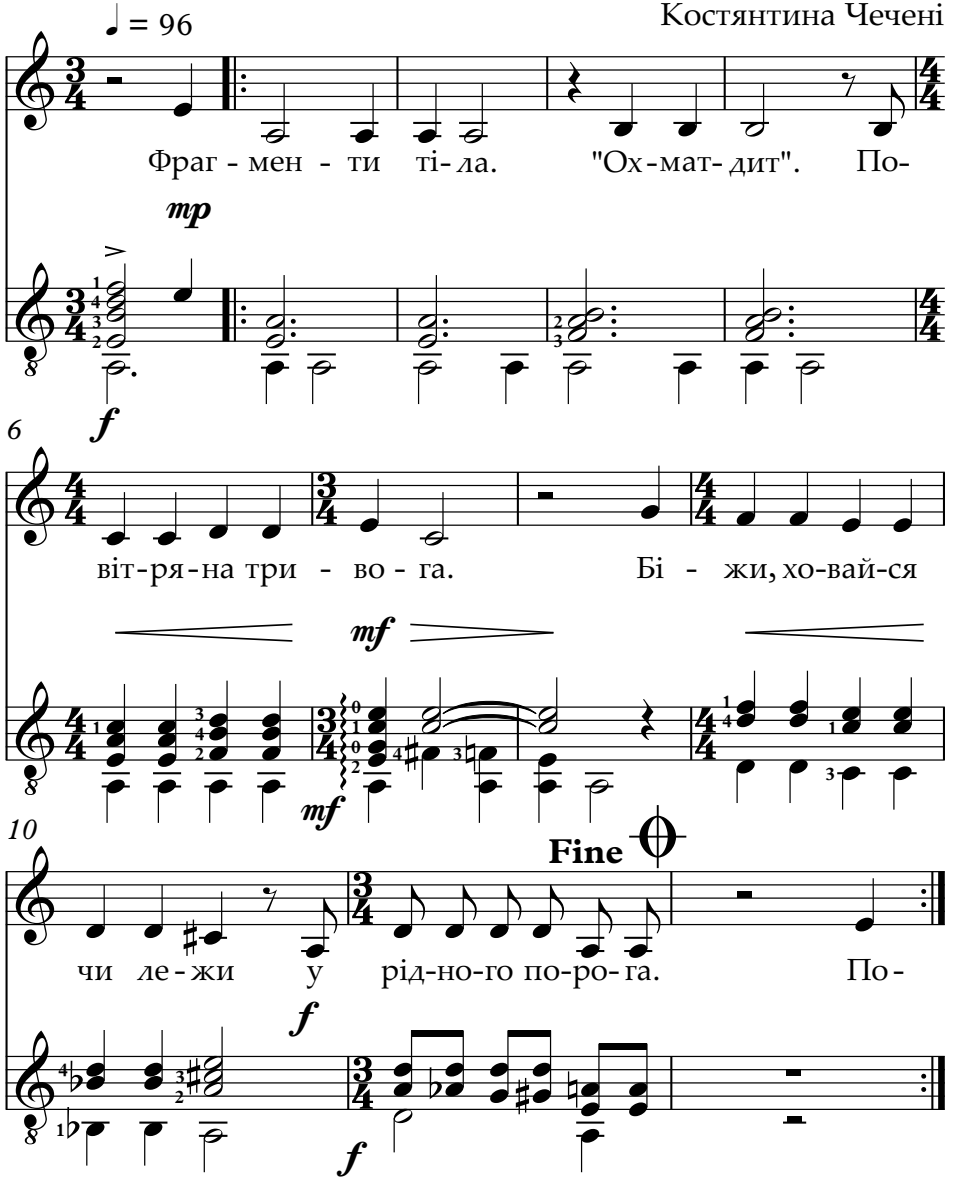
Навчила гілляка язик убивати,
Немов зміюка, він заповза до хати.
Почепив залізо собі на кінчик,
Буде гостріший він за всіх інших.

Каміння у жмені - буде кидати.
Я - необачний гетьман пихатий.
Зирю на неї, наче крізь сито.
Буде все добре? - Несамовито…

2015 р.

ПОВІТРЯНА ТРИВОГА

Слова та музика
Костянтина Чечені

Повітряна тривога

Фрагменти тіла.
"Охматдит".
Повітряна тривога.
Біжи, ховайся
чи лежи у рідного порога.
Погасло світло,
мертвий інтернет.
Підкошуються ноги.
На небі, в морі, на землі
- повітряна тривога.
І що робити, бо життя
- незвідана дорога.
Треба боротись,
в наступ йти
і буде Перемога!
Я відчуваю це,
а може я не Я...
іду до Бога...

2024 р.

В БЕЗМЕЖНІЙ...

Музика та слова
Костянтина Чечені

В безмежній…

В безмежній байдужості Дива
Я бачу Свічадо немовби.
Летить Херувим однокрилий
Летить і кидає бомби.

В безхмарній звитяжності Долі
Одна є вагома Причина…
Хто першим порушить кордони
Земля, астероїд, Людина?!

В безсилій буремності Лиха
Вже жевріє Дика надія,
Надія на те, щоб Умерти,
Побачиш, як Дурень радіє.

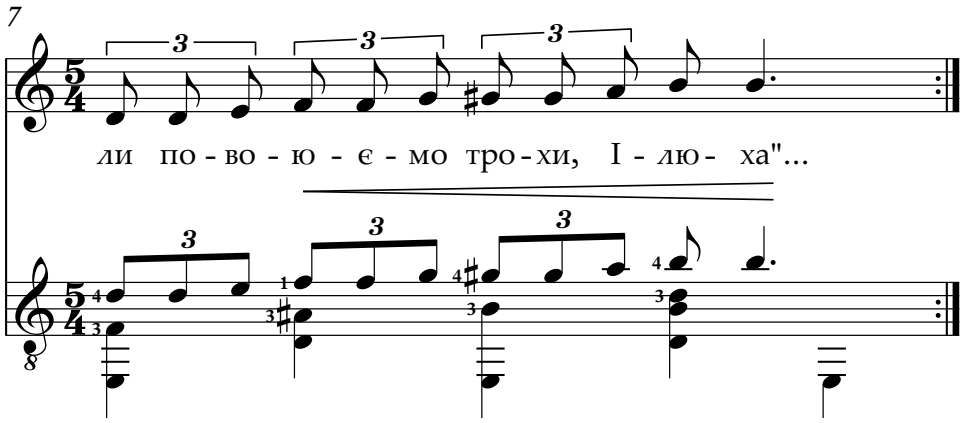
В безкрайньому чорному Небі
Ти Зорі криваві посіяв…
Навіщо воно тобі треба -
Скажи, Кровожерна росіє?!

7.11.2016

Я ПОВЕРНУСЯ...

Слова Іллі Чернілевського Музика Костянтина Чечені

Я повернуся...

Танцює в повітрі, свистить біля ніг
Осколків і куль нелюдська завірюха.
І мій кулеметник говорить мені:
"Пішли повоюємо трохи, Ілюха"...

І сонце встає і говорить усім
Квітневу, палку і тремтливу промову,
Що скоро часи набуття, воскресінь,
Що вірити маємо ми в перемогу!

І палець правиці кільце обійма
Так міцно, неначе дитину матуся
І чуючи залпи свинячих гармат
Кажу собі впевнено: "Я повернуся"...

Молодий талановитий поет Ілля Чернілевський у травні 2022 року загинув в бою за Україну...
Вічна пам'ять!

ОРЛЕ, ОРЛЕ...

Слова Юрія Рокитянського

Мелодія Анонім XVII-XVIII ст.
Гармонізація та обробка
Костянтина Чечені

Орле, орле...

Орле, орле клекітливий,
Ти розвій пустельну тишу,
Дивну у моїм краю!
З України я не дінусь,
Не посуну до Харона,
Де чека мене каюк.

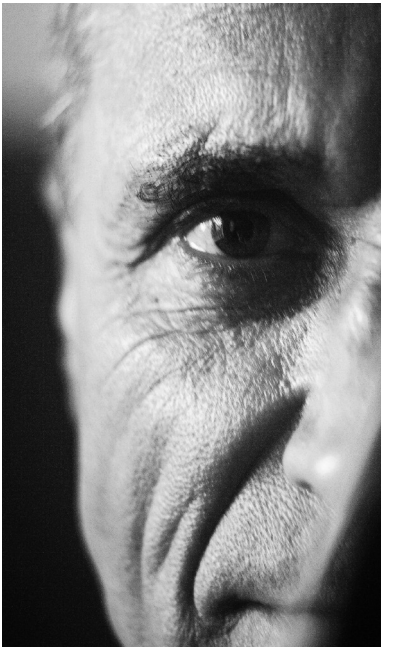
Орле, друже міцнокрилий,
Із кривим холодним дзьобом,
Мов паганський ятаган,
Принеси землі із неба,
Де гуляють зорі й сонце,
І насип на мій курган!

Орле, брате, з піднебесся
Чи ти чуєш тихий плескіт? -
Із смердючих драговин
Голови здіймає гідра,
В неї донька - чорна віспа.
Чи ти, орле, її син?

Орле лютий, нащо людям
Очі ти клюєш незрячі,
Тягнеш серце із грудей?
Я достоту не дізнаюсь:
Як усівсь на перехресті,
Чи ти - птах, чи Асмодей?

ЗМІСТ

1. Кант крізь віки 3
2. Ярмарок дівок 5
3. Дві правди 8
4. Нотаційні коломийки 10
5. Хто вона? 12
6. Не любила 14
7. Мартині довгі коси 16
8. Наталка 18
9. Грона кохання 20
10. Чи відмовиш багачеві? 22
11. Чуже 24
12. Хлібодари 26
13. Гирсти-гирсти 28
14. Хованки зі Сковородою 31
15. Облудні очі 34
16. Три, чотири 36
17. Відучора 38
18. Чому не я? 40
19. Згадати все 42
20. Знеможена доля 44
21. Коли місяць уповні 46
22. Батрацька 49
23. Дяк 52
24. Цей мотив 54
25. Томливий кінець світу 56
26. Коралі 58
27. Котко-солдат 60
28. Московський гаспид 62
29. Повітряна тривога 64
30. В безмежній 66
31. Я повернуся 68
32. Орле, орле 70

Костянтин Анатолійович ЧЕЧЕНЯ – заслужений діяч мистецтв України, гітарист, композитор, педагог, кандидат мистецтвознавства, керівник Ансамблю давньої музики, голова Асоціації гітаристів та Київської міської організації Національної всеукраїнської музичної спілки, голова Ради секції гітари Методичного об'єднання викладачів мистецьких шкіл Департаменту культури виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації). Професор, завідувач кафедри інструментального виконавства та оркестрового диригування факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Завідувач відділу народних, духових та ударних інструментів ДМШ 21. Директор міжнародного конкурсу-фестивалю «ГітАс», міжнародного конкурсу композиторів «Компогітар», міжнародного конкурсу «Гітарограй» та Літньої гітарної академії. Головний редактор журналу «Гітара в Україні».